

DE LOKALE BRONSMUNTSLAG IN DE REGIO VAN PISIDIA EN PAMPHYLIA IN DE DERDE EEUW N.C.

Fran STROOBANTS

INLEIDING

TOEN HET MUNTATELIER TE PERGE OMSTREEKS HET JAAR 276 N.C. VOOR- goed zijn deuren sloot, kwam er definitief een einde aan de eeuwenlange traditie van lokale muntslag in het oosten. Deze praktijk, die reeds ten tijde van de Griekse en Hellenistische onafhankelijke *poleis* tot ontwikkeling kwam, zette zich ook tijdens de eerste drie eeuwen van de Romeinse overheersing verder, toen verschillende stedelijke centra in de Oost-Romeinse provincies een eigen productie van bronzen kleingeld kenden. Deze stedelijke muntslag vormt sinds het midden van de vorige eeuw een belangrijk onderzoeksthema in het veld van de numismatiek, geschiedenis en archeologie, waarbij via studies van de productie- en circulatiepatronen, iconografie en metrologie getracht wordt de monetaire ontwikkelingen binnen hun historische context te plaatsen. Tot op heden wordt in dit domein voornamelijk gekozen voor enerzijds zeer generalistische studies, waarbij bijvoorbeeld het gehele oost-mediterrane zeebekken of het ganse oppervlak van *Asia Minor* onderzocht wordt. Anderzijds wagen een aantal wetenschappers zich aan gedetailleerde analyses van bronsmunten uit één bepaald centrum om als dusdanig bij te kunnen dragen aan de historische reconstructie van de stad in kwestie.

Toch wordt in zowat elke studie melding gemaakt van een bijzondere regionale ontwikkeling tijdens de laatste helft van de derde eeuw. Wanneer ongeveer alle stedelijke muntateliers omstreeks de regering van Gallienus hun aanmunting van bronsmunten voorgoed hadden stopgezet, bleven een aantal ateliers in Pisidia en Pamphylia, twee geografische regio's in het zuidwesten van *Asia Minor* of het huidige Turkije, nog aanzienlijke hoeveelheden munt slaan tijdens de regeringen van keizer Claudius II Gothicus, Aurelianus en Tacitus. De interpretatie van deze afwijkende evolutie gaat zelden verder dan het beklemtonen van de gunstige geografische ligging van het gebied dat, dankzij zijn geïsoleerde binnenlandse positie en zijn mogelijkheden tot communicatie via de Middellandse Zee, tijdens de crisisperiode van de derde eeuw een veilige basis vormde tegen de externe militaire dreigingen van Gothen en Sassanidische Perzen.

Ondanks deze opvallende evolutie op regionale schaal, werd de muntslag van Pisidia en Pamphylia nog nooit aan een individuele studie onderworpen. Dit is echter van belang omwille van twee redenen. Ten eerste toonden recente stu-

Bent u geïnteresseerd in het vervolg van dit artikel?

Contacteer dan het EGMP voor de aankoop van het Jaarboek.